

סיכום

סוטה ל, ב: דרש ר' עקיבא: בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה. וכיצד אמרו שירה? כגדול המקרא את הלל והן עונין אחריו ראשי פרקים... ר' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר: כקטן המקרא את הלל והן עונין אחריו כל מה שהוא אומר... ר' נחמיה אומר: כסופר הפורס על שמע בבית הכנסת, שהוא פותח תחילה והן עונין אחריו.

ביאור סברות המחלוקת באופן אמירת השירה:

ה"אור החיים" כותב, שאמירת השירה היתה ע"י כל ישראל בהשתוות גמורה, כאיש אחד, ולכן נאמר "אשירה לה" - לשון יחיד. וזהו הטעם לכך שלכל הדעות פתח משה את אמירת השירה - שכן אחדות מוחלטת שכזו יכולה להתקיים אך רק בכוחו של משה רבנו, נשיא הדור, הכולל את כל הדור כאחד ("הנשיא הוא הכל").

המחלוקת היא כיצד השתקפה אחדות זו בשירתם של בני ישראל: לדעת ר"ע - בני ישראל היו במצב של ביטול גמור, ולכן יצאו ידי שירה בשירתו של משה, כשהם עונים אחריו "אשירה לה" ותו לא; לדעת ר"א - בני ישראל הרגישו את האחדות בדרגתם שלהם, ולכן גם הם עצמם שרו את השירה כולה בעקבות משה; ואילו לדעת ר"נ - האחדות הביאה את בני ישראל להרגשה ש"משה הוא ישראל וישראל הם משה", ולכן לא היתה הפרדה בין שירתו של משה לשירתם של ישראל (מלבד בפתיחה).

ביאור האחדות הנפעלת בבני ישראל ע"י משה רבנו - ביתר עומק:

באחדות ישראל ישנן מספר דרגות: (א) אחדות בין אחים; (ב) אחדות בין איבריו השונים של גוף אחד; (ג) אחדות מצד שרשן ומקורן של נשמות ישראל למעלה ("אב אחד לכולנה") - אחדות שאין בה התחלקות כלל בין יהודי אחד לחברו.

הדרך לדרגה השלישית והנעלית ביותר באחדות היא ע"י דבקות בתלמידי חכמים, שבאמצעותם מידבקות כל הנשמות בשרשן.

בדבקות זו עצמה ישנן שתי דרגות: (א) דבקות ע"י תלמידי חכמים - שהם בבחינת "מוח", המספק חיות לכל אחד מהאיברים לפי דרגתו ותכונותיו; דבקות זו מקשרת את הנשמות לשרשן בבחינת "אב אחד". (ב) דבקות ע"י נשיא הדור - שהוא בבחינת "לב" (כדברי הרמב"ם שהמלך הוא "לב כל קהל ישראל"), המספק חיות לכל האיברים בשווה, ללא כל הבדל ביניהם; דבקות

זו מקשרת את הנשמות לשרשן בבחינת "הוי' אחד".
וזהי משמעות פתיחת השירה ע"י משה רבנו - אמירת שירה מתוך אחדות
שיש בה **השתוות גמורה** (כפי שמצינו שאפילו העוברים שבמעי אמם אמרו
שירה).